

Den felande länken

Del III

av

Richard Johnsson¹

I det som följer ska jag fortsätta att beskriva hur kopplingen mellan företagens räkenskaper och nationalräkenskaperna ser ut. Del I implicerade bl a att BNP i det närmaste är ett nettomått och i Del II presenterades ett nytt bruttomått, GNR. I denna del kommer jag att visa hur GNR kan härledas för en öppen ekonomi med export och import. Det här är den tredje i en serie skrifter där jag beskriver Den felande länken.

I del I av *Den felande länken* härledde vi likheten $Y = C + I = \text{NNP}$. I del II såg vi att vi fick ett bruttomått, GNR, genom att lägga till företagens kostnader, d. Således kan vi konstatera att

$$\text{BNI} = p + w + d = C + I + d = \text{GNR} \quad (24)$$

Men då $p + d = s$ enligt (4) i del I, dvs vinsten och kostnaderna ger försäljningen, och då $I + d = B$ enligt (13) i del I, dvs nettoinvesteringarna och kostnaderna ger de produktiva utgifterna, kan (24) skrivas:

$$\text{BNI} = s + w = C + B = \text{GNR} \quad (25)$$

Som helt enkelt säger att intäkterna försäljning och arbete är lika med utgifterna för konsumtion och produktion. Detta samband ska vi använda för att härleda netto- och bruttomått för en öppen ekonomi. För att härleda relationen $Y = p + w = C + I = \text{NNP}$ för en öppen ekonomi, med andra ord $Y = p + w = C + I + \text{NX} = \text{NNP}$, kommer vi alltså att utgå ifrån $s + w = C + B$. Vi kan börja med att:

$$s = s_c + s_b + X_c + X_b \quad (26)$$

där s_c återigen är de totala försäljningsintäkterna som kommer från försäljning syftande till konsumtion, s_b de totala försäljningsintäkterna från försäljning syftande till produktion och där X_c får representera konsumenternas försäljningsintäkter från export och X_b företagens försäljningsintäkter från export. Vanligen är X_c obefintlig. På samma sätt som tidigare är $w = w_b + w_c$ enligt (7). Det ger att:

$$s + w = s_c + s_b + X_c + X_b + w_b + w_c \quad (27)$$

som även kan skrivas:

$$s + w = s_c + X_c + w_c + s_b + X_b + w_b \quad (28)$$

¹Doktorand i nationalekonomi, Uppsala Universitet. Copyright © 2002 Richard Johnsson. All rights reserved. Författaren nås via richardcbjohnsson@tiscali.se. Detta är version 2 av uppsatsen. Ändringarna är obetydliga för innehållet.

konstaterar vi nu att:

$$C = s_c + M_c + w_c \quad (29)$$

Dvs att konsumtionsutgifterna motsvarar företagens försäljningsintäkter från konsumenterna plus de löner som betalas av konsumenter plus den direktimport som sker varor och tjänster av konsumenterna. På motsvarande sätt kan företagens produktiva utgifter skrivas:

$$B = s_b + w_b + M_b \quad (30)$$

Där de produktiva utgifterna är lika med företagens utgifter för varor och tjänster från andra inhemska företag, löneutgifterna samt import från utlandet. Med hjälp av (29) och (30) kan (28) skrivas:

$$s + w = C + X_c - M_c + B + X_b - M_b \quad (31)$$

eller att:

$$s + w = C + NX_c + B + NX_b = C + B + NX \quad (32)$$

där $NX = NX_c + NX_b$. Eftersom $p = s - d$ enligt (4) i del I, så kan (32) även skrivas på nettobasis genom att d subtraheras i samtliga led:

$$s - d + w = C + B - d + NX \quad (33)$$

så att vi genom att $B - d = I$ erhåller:

$$p + w = C + I + NX \quad (34)$$

vilket skulle bevisas.

Vi har nu ett system för att kunna beräkna GNR i en öppen ekonomi. Det kommer att var uppgiften i den avslutande delen av *Den felande länken*.